

Sygn. akt VI U 2790/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 stycznia 2014 r. w S.

sprawy M. R. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania M. R. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 13 sierpnia 2012 roku nr (...)

I. oddala odwołanie;

II. odstępuje od obciążania M. R. (1) kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 sierpnia 2012 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe M. R. (1), podlegającej ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, wynosi w okresie od marca do maja 2006 r po 1517,17 zł, zaś w czerwcu 2006 r. - 151,80 zł. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne określono z kolei na: w okresie od marca do maja 2006 r - po 2002,91 zł, zaś w czerwcu 2006 r. - 1904,66 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że pomimo zadeklarowania w pierwszorazowo złożonych dokumentach rozliczeniowych wyższej podstawy wymiaru składek (w wysokości wynoszącej 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia), w lutym 2012 roku sporządzono korekty dokumentów rozliczeniowych za okres od marca do czerwca 2006 roku, pomniejszając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne do kwoty stanowiącej 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Organ rentowy wskazał zarazem, że podstawa wymiaru składek wykazana przez płatnika w dokumentach pierwszorazowych, tj. po 1517,17 zł za pełne miesiące spełnia wymogi podstawy nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

M. R. (1) odwołała się od powyższej decyzji. W kolejnych pismach procesowych sprecyzowała swoje stanowisko, wskazując że w spornym okresie uprawniona była do skorzystania z ulgi dla przedsiębiorców podejmujących

działalność po raz pierwszy. Podkreśliła, że całokształt swoich spraw zleciła renomowanemu biuro księgowo-podatkowemu, które omyłkowo w dokumentach rozliczeniowych ze spornego okresu zadeklarowało wyższą podstawę wymiaru składek.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości oraz przyznanie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazał, że osoba prowadząca działalność gospodarczą deklaruje na bieżąco podstawę wymiaru składek w składanych dokumentach rozliczeniowych, wobec czego decyzja obejmuje zadeklarowane przez odwołującą składki. Podkreślono również, że przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych nie przewidują możliwości wstecznego zmniejszenia lub zwiększenia podstawy wymiaru składek zadeklarowanych w pierwszorazowych dokumentach rozliczeniowych.

Sąd ustalił, co następuje:

M. R. (1) (nosząca wówczas nazwisko: (...)) od października 2005 r. rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Działalność tę prowadziła do 2 czerwca 2006 r.

Do 31 stycznia 2006r. M. R. była przy tym zatrudniona na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu w (...) w S..

M. R. zleciła dokonywanie rozliczeń z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych firmie zewnętrznej – Biuro (...) s.c. Z. S. i K. S..

Niesporne, a nadto dowody:

- umowa z 23.09.2005 r. – k. 6-7 akt kontroli ZUS;

- dokumentacja w kopercie k. 40 akt sprawy: decyzja o wykreśleniu z EDG z (...)r., zaświadczenie o wpisie do EDG z (...)r., świadectwo pracy.

W okresie od 1 października 2005 r. do 31 stycznia 2006 r. – z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia - z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej M. R. została zgłoszona jedynie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Jako kod ubezpieczenia w deklaracji zgłoszeniowej z dnia 3.10.2005 r. wskazano: (...).

Od dnia 1 marca 2006 r. M. R. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowego oraz wypadkowego. Jako kod ubezpieczenia w złożonej do ZUS, a podpisanej przez odwołującą deklaracji zgłoszeniowej wskazano: (...). Z dniem 3 czerwca 2006 r. odwołująca została wyrejestrowana z ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

W deklaracjach rozliczeniowych za miesiące od marca do czerwca 2006 r zadeklarowano opłacanie przez M. R. składek od podstawy wymiaru składek nie niższej niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia: tytułem składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe za okres od marca do maja 2006 r. po 1517,17 zł, zaś za czerwiec 2006 r. -101,21 zł. Z kolei tytułem składek na ubezpieczenia zdrowotne za okres od marca do maja 2006 r. odwołująca deklarowała po 2002,91 zł, zaś w czerwcu 2006 r. - 1904,66 zł. Dokumenty do ZUS (deklaracje zgłoszeniowe i rozliczeniowe) dla M. R. sporządzało i przesyłało do (...) s.c. mgr Z. S. i mgr K. S.. Odwołująca osobiście podpisywała składane do ZUS dokumenty.

M. R. nie opłacała regularnie składek w zadeklarowanej wysokości. Zadłużenie z tego tytułu wyniosło na dzień 2 stycznia 2012 r. 1059,47 zł, w tym 520,69 zł z tytułu składki na ubezpieczenie społeczne za maj 2006 r., 501,61 zł składki na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące listopad-grudzień 2005 r., za luty 2006 r. i za maj 2006 r. oraz 37,17 zł tytułem składki na FPIFGŚP za maj 2006 r.

Niesporne, a nadto dowody:

- dokumentacja rozliczeniowa w aktach ZUS: deklaracja ZUS P ZZA z (...)r., deklaracja ZUS P ZUA z (...)r., deklaracja ZUS P ZWUA z (...)deklaracje ZUS DRA z (...)r., z (...)r., z (...)r.;
- deklaracje rozliczeniowe - k. 65-76, 80-84 akt sprawy oraz w aktach ZUS;
- decyzja z 2.01.2012 r. w aktach ZUS;
- świadectwo pracy z 31.01.2006 r. - koperta k. 40 akt sprawy;
- zeznania M. R. (1) złożone na rozprawie w dniu 29.01.2014 r. w wersji elektronicznej i k. 41v-42, 109 akt sprawy;
- lista wpłat zidentyfikowanych – k. 56-58, 125-128 akt sprawy;
- zeznania świadka M. Ś. złożone na rozprawie w dniu 27.11.2013 r. w wersji elektronicznej.

W dniu 2 lutego 2012 roku M. R. złożyła w ZUS korekty dokumentów rozliczeniowych za okres od lutego do czerwca 2006 roku, obniżające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne do podstaw wymiaru minimalnie dopuszczalnych w tym okresie, tj. stanowiących równowartość kwoty wynoszącej 30% wynagrodzenia minimalnego. Tytułem składek na ubezpieczenia społeczne za okres od lutego do maja 2006 r. zadeklarowała podstawę wymiaru w wysokości 269,73 zł, zaś za czerwiec 2006 r. - 17,98 zł. Z kolei tytułem składek na ubezpieczenie zdrowotne odwołująca zadeklarowała podstawę wymiaru wynoszącą: za luty 2006 r. - 1871,73 zł, za okres od marca do maja 2006 r. - po 2002,91 zł, zaś w czerwcu 2006 r. - 1904,66 zł. W deklaracjach za okres od kwietnia do czerwca 2006 r. wskazała nowy kod ubezpieczenia: 0570.

Niesporne, a nadto dowody:

- deklaracje ZUS DRA z (...)r. - k. 10-25, 62-64, 77-79 w aktach ZUS, k. 4-8 akt sprawy oraz w żółtej teczce stanowiącej załącznik do akt;
- zeznania świadka I. B. złożone na rozprawie w dniu 29.01.2014 r. w wersji elektronicznej;
- zeznania M. R. złożone na rozprawie w dniu 29.01.2014 r. w wersji elektronicznej i k. 41v-42, 109 akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie mogło zostać uwzględnione.

Istota sporu w analizowanej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy prawidłowo organ rentowy uznał, że płatniczka składek w 2012 r. dokonała bezpodstawnej korekty dokumentów rozliczeniowych za miesiące od marca do czerwca 2006 r., wykazując jako zadeklarowane podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne kwoty w wysokości 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia, podczas gdy uprzednio podaną w imiennych raportach miesięcznych - za wskazane wyżej okresy - podstawę wymiaru składek stanowiła zadeklarowana kwota nie niższa od 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (za okres od marca do maja 2006 r. po 1517,17 zł, zaś za czerwiec 2006 r. 101,21 zł.). Korekta ta w ocenie organu rentowego nie była spowodowana ujawnieniem błędów czy nieprawidłowości w złożonej dokumentacji, a zatem zdaniem ZUS nie było podstaw do zmiany wysokości zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Okoliczności faktyczne w zasadzie były między stronami niesporne. Odwołująca nie kwestionowała faktu, że w pierwszorazowych deklaracjach rozliczeniowych dotyczących okresu od marca do czerwca 2006 r. deklarowała opłacanie składek z tytułu prowadzonej przez nią działalności gospodarczej od podstawy wymiaru składek nie niższej niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia: tytułem składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe za okres od marca do maja 2006 r. - po 1517,17 zł, zaś za czerwiec 2006 r. - 101,21 zł. Wskazywała przy tym (czego organ rentowy nie negował), że deklaracje sporządzało za nią Biuro (...) s.c mgr Z. S. i mgr K. S..

Analizując stan faktyczny sprawy Sąd oparł się w szczególności na dokumentach zgromadzonych w aktach sądowych, aktach organu rentowego oraz dokumentach złożonych przez odwołującą w toku postępowania. Autentyczność tych dowodów nie była kwestionowana przez strony; nie wzbudziła też wątpliwości Sądu. Odwołująca ostatecznie nie zakwestionowała też faktu, że osobiście podpisała znajdujące się w ZUS deklaracje rozliczeniowe. Za wiarygodne uznał Sąd także zeznania przesłuchanych w sprawie osób: M. R. (1), a także świadków M. Ś. oraz I. B.. Wszystkie te osoby zeznawały spójnie, a ich wypowiedzi korespondowały z dokumentami zgromadzonymi w sprawie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 17 w związku z art. 46 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009 roku Nr 205, poz. 1585, dalej jako: ustawa), płatnik składek obowiązany jest według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Rozliczenie składek oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu świadczeń następuje w deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA.

Stosownie zaś do treści art. 18 ust. 8 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne ubezpieczonych prowadzących działalność gospodarczą stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa niż 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonych w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Od 23 sierpnia 2005 r., na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzono do ustawy przepis art. 18a, w którego ustępie 1 wskazano, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. W ust. 2 tego przepisu zastrzeżono, że przepisy ust. 1 nie mają zastosowania do osób, które:

- 1) prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność;
- 2) wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Wreszcie, ostatnimi z mających znaczenie w sprawie i wymagających przywołania przepisów są regulacje art. 41 ust. 1 i 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wynika z nich, że płatnik składek przekazuje do Zakładu imienne raporty miesięczne, po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, w terminie ustalonym dla rozliczania składek oraz (ust. 7), że płatnik składek jest zobowiązany dokonać sprawdzenia prawidłowości danych przekazanych do Zakładu w imiennym raporcie miesięcznym dotyczącym danego roku kalendarzowego nie później niż do dnia 30 kwietnia następnego roku kalendarzowego. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości płatnik składek jest zobowiązany postąpić w sposób określony w ust. 6 i 7a.

Stosownie do treści ust. 6 art. 41 ustawy, płatnik składek jest zobowiązany złożyć imienny raport miesięczny korygujący w formie nowego dokumentu zawierającego wszystkie prawidłowe informacje określone w ust. 3-5, jeżeli zachodzi konieczność korekty danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości:

- 1) przez płatnika składek we własnym zakresie;
- 2) przez Zakład.

Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne ustala się na zasadach określonych w ustawie zdrowotnej. Zgodnie z art. 81 ust. 2 tej ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych

ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) osoba prowadząca pozarolniczą działalność opłaca składkę zdrowotną ustaloną od zadeklarowanej kwoty, nie niższej jednak niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku.

Analiza przepisów art. 18 ust. 8 oraz 18a ustawy prowadzi do wniosku, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osób prowadzących pozarolniczą działalność została określona inaczej niż w przypadku ubezpieczonych, których źródłem dochodu jest praca najemna, co do których podstawę tę odniesiono do przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych lub kwoty uposażenia, wynagrodzenia bądź innego rodzaju świadczenia. Łączy się to ze specyfiką działalności prowadzonej na własny rachunek i trudnościami przy określaniu przychodu z tej działalności. Z tych względów określenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne ustawodawca pozostawił osobom prowadzącym tę działalność, stanowiąc w art. 18 ust. 8 ustawy, że podstawę wymiaru składki stanowi zadeklarowana kwota, z zastrzeżeniem jej dolnej granicy w wysokości 60% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale. Przy czym dla osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą, ustawodawca przewidział preferencyjną podstawę wymiaru składek. Zgodnie z art. 18a ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Obniżona składka dla osób rozpoczynających prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej dotyczy składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe a także na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. Powyższe kwoty są kwotami minimalnymi, bowiem płatnik składek może zadeklarować i opłacać składki w wyższej wysokości. Zależnie od swojej woli oraz aktualnych potrzeb i możliwości może więc zarówno skorzystać z możliwości opłacania składek w obniżonej wysokości (ze wszystkimi tego konsekwencjami), jak i zadeklarować znacznie wyższą podstawę ich wymiaru. W przypadku ubezpieczonych prowadzących działalność gospodarczą obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ich wysokość nie są więc powiązane z osiągniętym faktycznie przychodem, lecz wyłącznie z istnieniem tytułu ubezpieczenia i zadeklarowaną przez ubezpieczonego kwotą. Wskazać przy tym należy, iż wysokość podstawy wymiaru składek osoba prowadząca działalność gospodarczą deklaruje na bieżąco, w składanych do ZUS dokumentach rozliczeniowych. Zgodnie bowiem z art. 41 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnik składek przekazuje do Zakładu imienne raporty miesięczne, po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, w terminie ustalonym dla rozliczenia składek (ust. 1). Żaden z przepisów obowiązującego prawa nie przewiduje natomiast możliwości wstecznego zmniejszenia lub zwiększenia podstawy wymiaru składek zadeklarowanych w pierwszorazowych dokumentach rozliczeniowych.

Procedura korekty danych przekazanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych uregulowana została w art. 41 ust. 6-7b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tymi przepisami płatnik składek jest zobowiązany złożyć raport miesięczny korygujący, jeżeli zachodzi konieczność korekty danych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przez płatnika składek i przez Zakład. Płatnik składek jest zobowiązany dokonać sprawdzenia prawidłowości danych przekazanych do Zakładu w imiennym raporcie miesięcznym dotyczącym danego roku kalendarzowego nie później niż do dnia 30 kwietnia następnego roku kalendarzowego. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości płatnik składek jest zobowiązany do złożenia imiennego raportu miesięcznego korygującego, w terminie 7 dni od stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie lub otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości.

W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, iż powyższe przepisy mogą być podstawą do dokonywania korekt w imiennych raportach miesięcznych tylko wówczas, gdy zawarte w nich informacje nie odpowiadają rzeczywistości stanowi rzeczy, ewentualnie są niezgodne z obowiązującymi przepisami. Nie można ich natomiast interpretować jako dających możliwość nieograniczonego żadnym terminem ingerowania w wysokość już raz zadeklarowanych przez płatnika podstaw wymiaru składek, mieszczących się w granicach ustawowych. Oznacza to, że osoba prowadząca działalność gospodarczą, która na bieżąco deklarowała określoną, zgodną z przepisami podstawę wymiaru składek, nie może skutecznie dochodzić w przyszłości zwrotu różnicy między wysokością składek zadeklarowanych a składek najniższych. Przenosząc to na grunt niniejszej sprawy trzeba wskazać, że odwołująca dobrowolnie wszak deklarowała „zwykłą” podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz na

ubezpieczenie chorobowe, wypadkowe, a także zdrowotne, podpisując określone dokumenty, składane następnie w jej imieniu do ZUS. Opłacone w ten sposób składki nie są więc niewątpliwie składkami nienależnie opłaconymi.

W miejscu tym wskazać także należy, iż przedmiotem stosunków ubezpieczenia są prawa i obowiązki ubezpieczonego oraz instytucji ubezpieczeniowej dotyczące składek oraz ochrony ubezpieczeniowej. Właściwością omawianych więzi prawnych jest występowanie szczególnego rodzaju zależności polegającej na tym, że objęcie ochroną ubezpieczeniową wiąże się z powstaniem obowiązku opłacania składek. Zależność ta nie przybiera jednak w ubezpieczeniu społecznym znamion wzajemności (ekwiwalentności) w znaczeniu przyjętym w prawie cywilnym. Oba elementy stosunku ubezpieczenia (składka ubezpieczeniowa oraz ochrona ubezpieczeniowa) nie są równoważne (wymienialne), bowiem zasada ekwiwalentności świadczeń jest w tym stosunku modyfikowana przez zasadę solidarności społecznej. Stosunków ubezpieczenia społecznego nie da się zatem zakwalifikować do stosunków zobowiązaniowych, nie można tu bowiem mówić, tak jak w przypadku cywilnoprawnych zobowiązań wzajemnych, o ścisłej współzależności składki i świadczenia. Składka w ubezpieczeniach społecznych jest wprawdzie osobistym wkładem ubezpieczonego, ale z przeznaczeniem na tworzenie ogólnego funduszu ubezpieczeniowego, z którego prawo do świadczeń czerpią ci ubezpieczeni, którym ziści się określone ryzyko socjalne (por. między innymi uchwały Sądu Najwyższego z dnia 4 września 1992 r., II UZP17/92, OSNCP 1993 nr 6, poz. 91 i z dnia 30 czerwca 1994 r., II UZP 15/94, OSNAPiUS 1994 nr 8, poz. 131; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 r., I UK 128/06, OSNP 2007 nr 23-24, poz. 359, czy uzasadnienie wyroku z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 68/07, OSNP 2008 nr 19-20, poz. 300).

Oczywiście, nie uszło uwadze Sądu, że odwołująca zleciła dokonywanie rozliczeń z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych firmie zewnętrznej – Biuru (...) s.c. Z. S. i K. S.. P. wskazywała przy tym, że liczyła na to, że profesjonalna firma należycie będzie dbała o jej interesy, w tym zadeklaruje opłacanie przez nią, jako nowego przedsiębiorcę, składki preferencyjnej. Podkreślała, iż działała w zaufaniu, że firma, której powierzyła dokonywanie rozliczeń z ZUS, wybrała najkorzystniejszą dla niej formę rozliczenia. Zwracała też uwagę na treść § 5 umowy zlecenia łączącej ją z biurem consultingowym, zgodnie z którym firma ta ponosić miała odpowiedzialność za szkody wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań podjętych na podstawie niniejszej umowy.

Mając to na uwadze trzeba jednak podkreślić, że odpowiedzialność, o której mowa we wskazanej umowie jest odpowiedzialnością cywilną, której przesłanki uregulowane są w kodeksie cywilnym. Jeżeli zatem odwołująca uważa, że w wyniku działania firmy consultingowej poniosła szkodę, może dochodzić ewentualnego odszkodowania bezpośrednio od zleceniobiorcy na drodze procesu cywilnego; nie może jednak zwolnić się z obowiązku zapłaty składek na rzecz ZUS poprzez powołanie się na wadliwe działanie podmiotu, któremu udzieliła stosownego pełnomocnictwa. Ponadto, nie negując prawdziwości twierdzeń odwołującej, trzeba zwrócić uwagę, że składane w jej imieniu do ZUS w roku 2006 deklaracje rozliczeniowe, opiewające na wyższe kwoty, były przez nią podpisywane. Mimo więc że za prawdopodobne można uznać twierdzenie M. R., że nie rozumiała znaczenia wpisywanych w dokumentach rozliczeniowych kwot i symboli (dokumenty te nie cechują się niestety wysokim stopniem przystępności i przyswajalności), to jednak pozostaje to bez znaczenia dla rozstrzygnięcia. Ewentualny błąd nie został bowiem w żadnej mierze wywołany przez organ rentowy, a był wynikiem nieprzywiązywania w owym czasie przez odwołującą należytej wagi do treści podpisywanych dokumentów.

Mając na uwadze powyższe, Sąd działając na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił w całości odwołanie.

Odstępując od obciążenia odwołującej kosztami procesu Sąd zastosował przepis art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej spór tylko część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego statuują tym samym zasadę, że wprawdzie wynik procesu z reguły decyduje o obowiązku zwrotu kosztów przeciwnikowi, niemniej nie jest to obowiązek nieograniczony i podlega ocenie z punktu widzenia zasad słuszności.

Kodeks nie konkretyzuje pojęcia "wypadków szczególnie uzasadnionych", pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. m.in. postanowienie SN z dnia 20 grudnia 1973 roku, II CZ 210/73, Lex, nr 7366). Zastosowanie przez sąd art. 102 k.p.c powinno być oceniane w całokształcie

okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej (por. postanowienie SN z dnia 14 stycznia 1974 roku, sygn. akt II CZ 223/73, LEX nr 7379). Do wypadków szczególnie uzasadnionych w rozumieniu art. 102 k.p.c. można także zaliczyć sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu sądu (por. postanowienie SN z dnia 1 września 1973 roku, sygn. akt I CZ 122/73, OSNC 1974/98). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego.

Mając na uwadze powyższe Sąd zwrócił uwagę, że wprawdzie zarzuty M. R. ostatecznie okazały się chybione, jednakże w niniejszym postępowaniu należało przyjąć, że składając odwołanie od decyzji ustalającej wysokość składek za okres od marca do czerwca 2006 r. mogła ona pozostawać w subiektywnym ale uzasadnionym przekonaniu o słuszności swojego odwołania. Sąd wziął dodatkowo pod uwagę zarówno nienajlepszą sytuację materialną odwołującej, jak i jej sytuację życiową oraz zdrowotną, zarówno obecnie, jak i w roku 2006. Na okoliczność tej sytuacji odwołująca przedłożyła do akt szereg dowodów z dokumentów, które Sąd uznał za całkowicie miarodajne.